

**№ 83
28 січня
2017**

**Христос народився!
Славимо Його!**

**Українська
Православна
Церква Св. Анни**

**St. Anne's
Ukrainian Orthodox
Church**

**525 Morrish Road
Scarborough,
Ontario M1C 1G2**

**Church Office
(416) 284-9642**

**Parish Priest:
Rev. Father Volodymyr
Feskiv
(647) 680-0448**

**Церковний листочок
святої Анни
St Anne's Newsletter**

Вечірня

Вечірня за своїм складом нагадує і зображує старозавітні часи: створення світу, гріхопадіння перших людей, вигнання їх з раю, покаяння і їхню молитву про спасіння, потім надію людей, згідно з обітницею Бога, на Спасителя і, нарешті, виконання цієї обітниці.

Вечірня, при всенічному бдінні, починається відкриттям Царських врат. Священик і диякон мовчки кадять престіл і весь вівтар, і клуби кадильного диму наповнюють глибину вівтаря.

Це безмовне кадіння знаменує початок творіння світу.

«На початку створив Бог небо і землю».

Земля ж була безвидна і порожня. І Дух Божий носився над первозданною речовиною землі, вдихаючи в неї живоносну силу. Але ще не пролунало творчого слова Божого.

Та ось священик, ставши перед престолом, першим виголосом прославляє Творця світу — Пресвяту Тройцю:

«Слава святий і єдиносущній і животворчій і нероздільній Тройці, завжди, нині, і повсякчас, і навіки віків». Потім він тричі закликає віруючих: **«Прийдіть, поклоніться Цареві нашому Богу. Прийдіть, поклоніться і припадімо до Христа, Царя нашого, Бога. Прийдіть, поклоніться і припадімо до Самого Христа, Царя і Бога нашого. Прийдіть, поклоніться і припадімо до Нього».**

Бо *«все через Нього сталося (тобто існування, життя) і без Нього ніщо не сталося, що сталося»* (Ін 1, 3).

У відповідь на цей виголос хор урочисто співає 103-й псалом про **створення світу**, прославляючи премудрість Божу:

«Благослови, душе моя, Господа! Господи Боже мій, як звеличився Ти дивно...»

Під час цього співу священник виходить з вівтаря, проходить між людьми і звершує кадіння усього храму і віруючих, а диякон іде попереду зі світильником у руці.

Це священнодійство нагадує віруючим не тільки про створення світу, але й про першопочаткове, блаженне, райське життя перших людей, коли Сам Бог ходив поміж — людьми у раю. Відкриті Царські врата знаменують, що тоді райські двері були відкриті для всіх людей.

Та ось люди, спокушені дияволом, порушили волю Божу, згрішили. Своїм **гріхопадінням** люди позбулися блаженного райського життя. Вони були вигнані з раю — і двері райські для них зачинилися. На знак цього, після завершення кадіння в храмі та після закінчення псалмоспіву, Царські врата зачиняються.

Диякон виходить з вівтаря і стає перед зачиненими Царськими вратами, як колись Адам — перед дверима раю, які замкнулися перед ним, і виголошує **велику ектенію:**

В мирі Господу помолимося. За мир з неба і спасіння душ наших Господу помолимося...

Після великої ектенії й виголосу священника співаються вибрані вірші з перших трьох псалмів:

**Блажен муж, що не йде на раду нечестивих...
Бо знає Господь путь праведних, і путь нечестивих загине...**

Потім диякон виголошує **малу ектенію:**

«Ще і ще в мирі Господу помолимося».

Після малої ектенії хор стихами з псалмів взиває:

**Господи, взиваю до Тебе, вислухай мене... Нехай піднесеться молитва моя, наче кадило перед Тобою...
Вислухай мене, Господи...**

Під час співу цих стихів диякон звершує кадіння храму.

Цей момент богослужіння, починаючи від закриття Царських врат, у благаннях великої ектенії та у співі псалмів, зображує нужденне становище, у якому опинився рід людський після гріхопадіння праотців, коли разом із гріховністю з'явилися всілякі біди, хвороби та страждання. Ми взиваємо до Бога:

«Господи, помилуй!»

Просимо миру і спасіння для душ наших. Сумуємо через те, що послухали ради диявольської. Благаємо у Бога відпущення гріхів і визволення від усяких бід, і всю свою надію покладаємо на милість Божу. Дияконське кадіння в цей час означає ті жертви, які приносились у Старому Завіті, а так само і наші молитви, які ми підносимо до Бога.

До співання старозавітних стихів:

«Господи, взиваю до Тебе...»

приєднуються **стихири**, тобто піснеспіви новозавітні, на честь свята.

Остання стихира називається **богородичний**, або **догматик**, бо ця стихира співається на честь Божої Матері, і в ній викладається догмат (головне у вченні про віру) про втілення Сина Божого від Діви Марії. У дванадесяті свята замість богородичного догматика співається особлива стихира на честь свята.

При співанні богородичного (догматика), Царські врата відчиняються і здійснюється **вечірній вхід**: з вівтаря північними дверима виходить свічконосець, за ним диякон з кадилом, а потім священник. Священик стає на амвоні лицем до Царських врат, благословляє хрестоподібно вхід і, після слів диякона

«Премудрість! Станьмо побожно!»

(тобто слухайте премудрість Господню, стійте прямо, зосереджено) входить разом з дияконом через Царські врата у вівтар і стає на горньому місці.

Хор у цей час співає пісню Сину Божому, Господу нашому Ісусу Христу:

«Світло тихе святої слави Безсмертного Отця Небесного, Святого, Блаженного, Ісусе Христе! Прийшовши на захід сонця, бачивши світло вечірнє, оспівуєм Отця, Сина і Святого Духа — Бога. Достойний єси в усі часи оспіваним бути голосами преподобними, Сину Божий, що життя даєш; тому світ Тебе славить».

Вечірній вхід нагадує віруючим про те, як старозавітні праведники, згідно з обітницею Божою, прообразами і пророцтвами, чекали пришествя Спасителя світу і як Він явився у світ для спасіння роду людського.

Кадило з фіміамом, при вечірньому вході, означає, що молитви наші посередництвом Господа Спасителя, як фіміам, підносяться до Бога, а також означає і присутність у храмі Духа Святого. Хрестоподібне благословення входу означає, що через хрест Господній знову відчиняються нам двері раю.

Після пісні: *«Світло тихе...»* співається **прокімен**, тобто короткий вірш зі Святого Писання. У недільну вечірню співається:

«Господь воцарився, у красу зодягнувся»,
а в інші дні співаються інші стихи.

Після закінчення співання прокімна у великі свята читають **паремії**. Пареміями називаються вибрані місця зі Святого Писання, в яких містяться пророцтва чи вказуються прообрази, які стосуються до подій, що святкуються, або даються настанови, ніби від лица тих святих угодників, чию пам'ять ми святкуємо.

Після прокімна і паремій диякон виголошує **сугубу** (тобто посилену) **ектенію**:

«Промовмо всі з усієї душі і з усього розуміння нашого промовмо...»

Потім читається молитва:

«Сподоби, Господи, у вечір цей без гріха зберегтися нам...»

Після цієї молитви диякон виголошує благальну ектенію:

«Доповнімо вечірню молитву нашу Господеві...»

У великі свята після благальної ектенії здійснюється **літія і благословення хлібів**.

Літія — слово грецьке, означає спільне моління. Літія відправляється у західній частині храму, біля вхідних західних дверей. Це моління у стародавній Церкві проводилось у притворі, з тією метою, щоб дати можливість оголошеним, які стоять тут, і тим, що каються, взяти участь у спільній молитві з нагоди великого свята.

За літією бувають **благословення й освячення п'яти хлібів, пшениці, вина та елею**, в пам'ять також давнього звичаю роздавати їжу богомольцям, які приходили іноді здалеку, щоб вони могли підкріпитися під час тривалого богослужіння. П'ять хлібів благословляються на згадку про нагодування Спасителем п'яти тисяч п'ятьма хлібами. Освяченим **елеєм** священник згодом, під час ранньої, після цілування святкової ікони, помазує віруючих.

Після літії, а якщо вона не проводиться, то після благальної ектенії, співаються **стихири на стиховні**. Так називаються особливі стихи, написані в пам'ять згадуваної події.

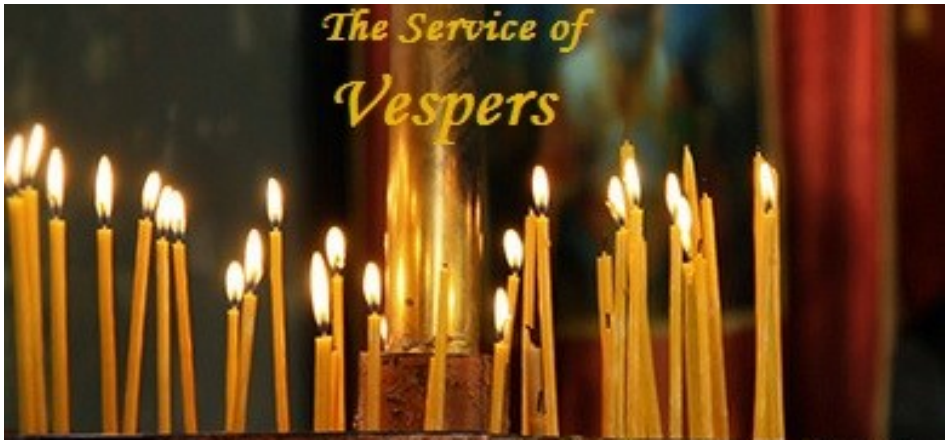
Вечірня закінчується читанням молитви св. Симеона Богоприємця:

«Нині відпускаєш раба Твого, Владико, за словом Твоїм з миром, бо побачили очі мої спасіння Твоє, що Ти приготував перед лицем всіх людей, світло на одкровення народам, і славу людей Твоїх, Ізраїля».

Потім — читання «Трисвятого» і молитва Господня: **«Отче наш...»**, співання ангельського вітання Богородиці: **«Богородице Діво, радуйся...»** або тропаря свята. І, нарешті, після триразового співання молитви праведного Іова: **«Нехай буде благословенне ім'я Господнє віднині і довіку...»** — завершальне благословення священника:

«Благословення Господнє на вас, Його благодаттю і чоловіколюбством завжди, нині й повсякчас, і на віки вічні».

Кінець вечірні — молитва св. Симеона Богоприємця і ангельське привітання Богородиці — вказують на виконання обітниці Божої про Спасителя.

Meaning of Vesper Service

Vespers is first service of the Daily Cycle of divine services celebrated in the Orthodox Church because the liturgical day begins at sunset. Vespers is traditionally served in the early evening. For many parishes, Vespers is the principal evening service.

The Vespers service (the first service of the liturgical day) is meant to remind us of the Old Testament period, the creation of the world, the first human beings falling into sin, of their expulsion from Paradise, their repentance and prayer for salvation, the hope of mankind in accordance with the promise of God for a Savior and ending with the fulfillment of that promise.

The service begins with the opening of the Royal Doors (The center doors of the iconostasion) and the silent censuring of the Altar Table and the entire sanctuary so that clouds of incense fill the depths of the sanctuary. The silent censuring represents the beginning of the creation of the world. Without form and void, and the Spirit of God hovered over the original material earth, breathing upon it a life-creating power, but the creating word of God had not yet begun to resound.

The 103rd Psalm describes the creation of the world and glorifies the Wisdom of God. As it is chanted, the priest goes forth from the sanctuary and completes the censuring of the entire church and the faithful therein. This sacred action not only remembers the creation of the world, but of the blessed life in Paradise of the first human beings, when the Lord God Himself walked among them. The open Royal Gates signify that at the time the gates of Paradise were open for all people.

To symbolize how man was deceived by the devil and transgressed against the Will of God and fell into sin, the Royal Doors are closed. Because of their fall, mankind was deprived of blessed life in Paradise.

They were driven out (or expelled) of Paradise and the gates were closed to them. The deacon comes out from the sanctuary and stands before the closed Royal Gates, as Adam did before the sealed entrance into Paradise, and intones the Great Litany asking for peace from above, and to send down upon us *"from on high"* the peace of Heaven and that He save our souls.

During the chanting of these verses the deacon censures the church once more. This entire period of the divine service, beginning with the opening of the Royal Gates, through the petitions of the Great Ectenia and the chanting of the psalms, represents the miserable state of mankind to which it was subjected by the fall of our forefathers into sin. With the fall all the deprivations, pains and sufferings we experience came into our lives. We cry out to God,

"Lord, have mercy"

and request peace and salvation for our souls. We feel contrition that we heeded the ungodly counsel of the Devil. God is asked for the forgiveness of our sins and deliverance from troubles, and all hope in His mercy is placed in God. The censuring at this time signifies the sacrifices of the Old Testament and the people's own prayers as well, which are offered to God.

The Old Testament verses of these psalms of

"Lord, I have cried"

are alternated with New Testament hymns composed in honor of the Saint or feast of the day. The last verse is called the **Theotokion**, or **Dogmatikon**, since it is sung in honor of the Mother of God, and in it is set forth the dogma on the **Incarnation** of the Son of God from the Ever-Virgin Mary.

During the chanting of the Theotokion the Royal Gates are opened, and the Vespers Entry is made. At this time the choir or Cantors chant a hymn to the Son of God, our Lord Jesus Christ:

"O Gladsome Light".

In the hymn, the Son of God is called the Gentle Light that comes from the Heavenly Father, because He came to this earth not in the fullness of Divine Glory but in the gentle radiance of this Glory. This hymn also says that only with reverent voices, and not with sinful mouths, can He be worthily exalted and the necessary glorification be accomplished. The entry reminds the faithful how the Old Testament righteous, in harmony with the promise of God that was manifest in prototypes and prophecies, expected the coming of the Savior, and how He appeared in the world for the salvation of the human race. The censer at the entry signifies that our prayers, by the intercession of our Lord the Savior, are offered to God like incense. It also signifies the presence of the Holy Spirit in the Church. The blessing with the sign of the Cross shows that by means of the Cross of the Lord the doors into Paradise are opened again.

Christ is praised as the Light which illumines man's darkness, the Light of the world and of the Kingdom of God which shall have no evening. At this time, the Prokeimenon is chanted, and on the more important feasts there are reading selections from the Holy Scriptures in which

there is a prophecy or a prototype which relates to the event being celebrated, or in which edifying teachings are set forth, which relate to the Saint commemorated that day.

Vespers ends with the reading of the prayer of Saint Simeon the God-Receiver,

"Now lettest Thou Thy servant depart in peace."

This prayer is followed by the reading of the Trisagion and the Lord's Prayer, and the singing of the salutation of the Theotokos,

"O Theotokos and Virgin, Rejoice!..."

or the Troparion of the feast, and finally the thrice-chanted prayer of the Psalmist:

"Blessed be the name of the Lord from henceforth and for evermore."

The 33rd Psalm is then chanted until the verse,

"But they that seek the Lord shall not be deprived of any good thing."

The follows the priestly blessing,

"The blessing of the Lord be upon you, through His grace and love for mankind, always, now and ever, and unto the ages of ages. Amen."

The service leads to the meditation of God's word and the glorification of His love for men. It instructs and allows us to praise God for the particular events or persons whose memory is celebrated and made present to us in the Church. It prepares us for the sleep of the night and the dawn of the new day to come. On the eves of the Divine Liturgy, it begins the movement into the most perfect communion with God in the sacramental mysteries.

[Source: Orthodox Wiki)

Хвалитимуся лише хрестом Христовим!

Звідки пішла традиція носити на грудях зображення хреста? Чи існують церковні правила носіння натільних іконок та хрестиків? Чому деякі з тих, які продаються у ювелірних магазинах, вважаються неканонічними. І чи може бути хрестик або іконка неканонічними?

«Бо слово про хрест – глупота тим, що погибають, а для нас, що спасаємося, сила Божа» (I Кор. 1,18).

Цими словами апостол Павло навіки закарбував значення хресного знамення для кожного віруючого в викупний подвиг Христа Спасителя. Хрест, який для євреїв був символом ганьби, а еллінам виглядав дурощами, після того, як Спаситель наш Ісус Христос звершив на ньому таємницю нашого спасіння, став видимим втіленням любові Божої до нас – грішників ([1 Кор.1:22](#)).

Це не лише певний історичний символ, який нагадує нам про події Великої П'ятниці. Це те, що реально змінило наше життя, надало йому справжню ціль та значення. Відтак, із першого дня входу людини в Церкву під час Таїнства Хрещення, і до самої домовини ти могили на кладовищі, зображення святого Хреста є її постійним супутником. Однією з найдавніших християнських традицій, є традиція носіння віруючими на грудях хрестика чи іконок.

Дещо з історії носіння нагрудних хрестів

Перші згадки про нагрудні хрести зустрічаємо ще в святителя Іоана

Золотоустого, який в одному зі своїх повчань сварить тих жінок, які одягають на новонароджених немовлят магічні амулети замість спасительного зображення святого хреста Господнього. Натомість, святий Григорій Великий послав цариці лангобардів Феоделінді два медальйони з зображенням розп'яття. Іншим людям він часто посилав хрести для носіння на грудях.

В Актах VII Вселенського собору згадується про мученика Прокопія (+303), який постраждав за правління Діоклетіана. Він носив на шії хрест половину срібний, а половину золотий. Так само носив хрестик мученик воїн Орест (+304) (Див.IV Акт.)

Сучасні єпископські панагії та хрести священників є близькими родичами невеличких іконок Богородиці чи хрестів, які часто носили на собі християни перших віків. Однак, у давнину, хрестики чи іконки – енколпіони – мали більш складну будову. Вони були суттєво більшого розміру, всередину яких вбудовували або мощі святих, або частинки просфори. Церковні історики зауважують, що подібна традиція прийшла до України з Візантії, разом із хрещенням Руси-України в святу Православну віру.

Енколпіони Київської Русі належать до великої групи пам'ятників — званих мідним литтям. Зображення на хрестах не є різноманітним. Найчастіше зображувалися — Діва Оранта або Одигітрія (Богоматір) з одного боку, і Розп'яття з іншого боку (лицьова сторона). Іноді зображення Богоматері замінювалося, великим восьмикутним хрестом. По кінцях зображувалися різні святі, крім групи хрестів із

зображенням святих Бориса і Гліба.

Чи існують церковні правила носіння натільних іконок та хрестиків?

Здоровий глузд підказує не носити на одній нитці чи ланцюжку декілька різних хрестиків чи медальйонів. Це не прикраса та не амулет, а священна річ. саме тому важливо, щоб натільних хрестик був на нас постійно, навіть під час того, як ми купаємося чи щось робимо.

Вперше хрестик одягається віруючому під час святого Хрещення, однак не варто надавати саме тому, першому хрестику особливого значення. При потребі, його в будь-який момент можна замінити на інший.

Нині церковний етикет приписує носити хрестики мирянам лише на тілі, не зодягаючи поверх одерж. Лише священники та єпископи можуть носити хрест або панагію поверх рясни чи підрясника.

Хрестик для носіння на шиї можна подарувати близькій людині – родичу чи товаришу, для того щоб він, благодаттю Божою, оберігав людину на всіх її життєвих стежках. Однак потурбуйтеся про те, щоб при цьому він вже був освячений.

Якого вигляду має бути натільний хрестик?

Історія використання зображення Хрестного знамення надзвичайно давня та багатогранна. У різних місцевостях були свої, особливі традиційні "хрестики" – відповідно до місця та часу виготовлення. Традиційний православний натільний хрест має восьмиконечну форму. Відтак, обираючи в магазині чи церковній лавці собі новий хрестик, передусім звертайте увагу на те, щоб він був правильної, восьмиконечної форми: зверху маленька переклада (із надписом), далі одна велика (на руки), а потім – навкісне зображення, на якому були прибиті пречисті ноги Спасителя. Не важливо з якого матеріалу, коштовного чи не коштовного його було зроблено – найперше це символ нашої віри.

У середні віки католицька церква почала широко використовувати зображення хреста, на якому Спаситель зображений страждаючим, а його муки та страждання особливо підкреслюються й виходять на перший план сюжету. Помітна вага тіла, яке провисає на витягнутих руках, на голові – терновий вінець, гострі колючки якого немилосердно колять чоло, а дві ноги прибиті одним цвяхом. Це безпідставне нововведення з'явилося не раніше кінця тринадцятого століття.

Натомість, православне зображення розіп'яття акцентує увагу богомольців не стільки на муках Спасителя, скільки пророче свідчить про майбутню славу Воскреслого Бога, Його Славу та Вічну перемогу добра над злом. У найдавнішій іконографічній традиції Спаситель

завжди зображався одночасно і розіп'ятим, і переможцем смерті. Відтак, обираючи собі новий хрестик православні віруючі повинні прагнути носити такий, що не суперечить догматиці Церкви та не спотворює основ віри.

Що треба знати про освячення?

Новий, щойно придбаний хрестик належить освятити. Для цього необхідно підійти до священика в храмі перед або після богослужіння та попросити його про це. Він помолиться над ним, читаючи особливі молитви на освячення та окропить хрестик святою водою. З того часу хрестик не просто коштовна прикраса, але й ваша особиста святиня. Знайдений чужий хрестик можна зберігати вдома, носити самому чи віддати тому, хто його немає. Чутки про те, що чужий хрестик "передає" погану долю попереднього власника є безпідставним марновірством. Господь кожному дає власний життєвий хрест, і передати комусь свій, чи взяти в когось чужий ми не можемо. Важливо пам'ятати, що знайдений хрестик перед носінням слід обов'язково освятити молитвою священика.

Про "неканонічні" хрестики

Хрест – надзвичайно древній символ, що існував задовго до Християнства. Тому, зовсім не дивно, що його могли використовувати (надаючи йому при цьому власної інтерпретації) люди інших традицій та вірувань, що не вірують у правдивого Бога. Іноді можна побачити, що в крамницях продають хрестики найдивнішої форми – "жіночі" для носіння на грудях, персні чи навіть сережки. Звісно, віруючим людям такі вироби слід оминати, вважаючи ще одним свідченням людського заблудження та гріха.

Одягаючи на себе хрестик або осіняючи себе хресним знаменням, людина відкрито засвідчує свою віру в силу Святого та Животворчого Хреста Господнього, через який рід людський отримав спасіння. Ми засвідчуємо цим, що приймаємо смиренно та без нарікань приготвлений для нас від Господа власний життєвий хрест, який найбільше відповідає нашій силі, і найбільш сприяє саме нашому спасінню. Ми висловлюємо свою згоду на особисту співпрацю з Христом у справі нашого спасіння. А тому, зображення хреста Господнього та розіп'яття – наш постійних супутник видимий – біля серця християна та невидимий – у самому серці.

"А я не бажаю хвалитися, хіба тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, Яким для мене світ розп'ятий і я для світу" (Гал.6:14).

On Wearing the Cross

The Cross of Jesus Christ is the joy and boast of Christians. By the Cross we were saved and by the Cross the demons are put to flight. Wearing the Cross on our person is a fundamental and simple way to keep Christ in our daily life and to fight the influence of the devil.

Who wears the Cross and when?

Infants and adults who are baptized in the Ukrainian Orthodox Church typically receive a small image of the Holy Cross to be worn around the neck. From this time until the time of a person's departure, every Orthodox Christian should wear the Holy Cross at every moment.

The cross is not merely jewelry or decoration for our person, but the sign of the triumph of Christ over death and our belonging to Christ. It is not Orthodox simply to "decorate" ourselves or our children with the cross on Sundays to come to Church and then leave the cross off the rest of the week. A Christian wears the Cross at all times.

Do we wear the cross on the inside or the outside?

Except for the clergy, we normally wear the cross on the inside of our shirt or blouse, not the outside. It is not outward adornment but rather a reminder of our baptism, an act of prayer, and a protection against the devil. It is not bad to wear the cross on the outside, if we desire, but this is not actually the ancient custom.